

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING

GRAAD 9

AFRIKAANS HUISTAAL

MEMORANDUM

KWARTAAL 1: 2012 VOORBEELED

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING: 2012
GRAAD 9 AFRIKAANS HUISTAAL
MEMORANDUM – VOORBEELD

1.	1.1	Personifikasie	(1)
	1.2	C	(1)
	1.3	Die water lag – duï op geluk. Die voëltjies vry – geen vyandigheid nie Liefdevol	(1)
	1.4	Ritme	(1)
	1.5	Personifikasie Die water is gelukkig: dit lag Die voëltjies vry – gelukkig en liefdevol.	(1)
2.	2.1	D	(1)
	2.2	D	(1)
	2.3	geluk en tevredenheid	(1)
	2.4	geluk en tevredenheid	(1)
3.	3.1	Die spreker beïnvloed jou om tyd te waardeer.	(2)
	3.2	Die spreker wil hê dat die tyd moet stilstaan/die tyd moet nie verby gaan nie	(2)
	3.3	A	(2)
	3.4	Die spreker beklemtoon die feit dat hy nie wil hê dat die tyd moet verby gaan nie./tyd moet waardeer word.	(2)
	3.5	brose	(2)
4.	4.1	A	(2)
	4.2	Die gevolge van klimaatsverandering	(2)

- 4.3 D (2)
- 4.4 die gevolge van klimaatsverandering (2)
- 4.5 Klimaatsverandering gaan verreikende gevolge op die wêreld en spesifiek die noorde hê. (2)
5. 5.1 om te bemagtig/in te lig (2)
- 5.2 Hy wil mense bemagtig/inlig oor van klimaatsverandering (2)
- 5.3 A (2)
- 5.4 Die doel is om mense in te lig/te bemagtig ten opsigte van aardverwarming (2)
- 5.5 B (2)
6. 6.1 A (2)
- 6.2 Onwaar. Mense gaan na die Skandinawiese lande vir vars water en kos beweeg./Die res van die wêreld, behalwe Skandinawiese lande, gaan hel ervaar, dus swaarkry. Lande binne die Noordsirkel is die enigstes wat in die volgende 40 jaar gaan voordeel trek./Skandinawiese lande gaan groot baat vind by klimaatsverandering (Enige korrekte antwoord) (2)
- 6.3 Ja. "Die res van die wêreld gaan weens klimaatsverandering "hel ervaar" en sal noordwaarts na die nou nog yskoue Skandinawiese lande wil verhuis waar volop vars water sal wees en kos geproduseer sal word." /Volgens sy verslag, "The World in 2050: Four Forces Shaping Civilization's Northern Future", wat op 23 September uitgereik word, gaan klimaatsverandering chaos in die omgewing veroorsaak. (2)
- 6.4 Ja, mense sal noordwaarts verhuis waar water volop sal wees en kos vervaardig sal word./ Die res van die wêreld, behalwe Skandinawiese lande gaan hel ervaar, dus swaarkry/ elders gaan waterbronnes opdroog, oeste misluk en natuurlike hulpbronnes opraak/die wêreld se bevolking gaan in die volgende 40 jaar met byna die helfte toeneem. OF Nee, mense gaan na die Skandinawiese lande vir vars water en kos beweeg/natuurlike hulpbronnes wat vir eeue lank onder die sneeu geberg was, sal vir groot rykdom sorg/natuurlike hulpbronnes gaan gevind word presies wanneer dit in die res van die wêreld uitgeput is. (2)
- 6.5 D (2)

7.	7.1	A	(2)
	7.2	D	(2)
	7.3	migreer	(2)
	7.4	migreer	(2)
	7.5	migreer	(2)
8.	8.1	'n Selfstandige naamwoord	(2)
	8.2	Verskaf 'n uitbreiding/verduideliking	(2)
	8.3	1 Lug, gasomhulsel rondom die aarde	(2)
	8.4	A	(2)
	8.5	figuurlik	(2)
9	9.1	D	(2)
	9.2	Dit is die meervoudsvorm	(2)
	9.3	Dit is die meervoudsvorm	(2)
	9.4	foto's	(2)
10.	10.1	C	(2)
	10.2	B	(2)
	10.3	B	(2)
	10.4	D	(2)
	10.5	Die kans om aardverwarming te keer word al hoe minder.	(2)

11	11.1	B	(2)
	11.2	bevind	(2)
	11.3	bevind	(2)
	11.4	bevind	(2)
	11.5	vind	(2)

40 PUNTE	KODE 7 Uitmuntend 80-100%	KODE 6 Verdienstelik 70-79%	KODE 5 Beduidend 60-69%	KODE 4 Voldoende 50-59%	KODE 3 Matige 40-49%	KODE 2 Basies 30-39%	KODE 1 Ontoereikend 0-29%
INHOUD EN BEPLAN- NING 24 PUNTE	20-24 -Inhoud uitstaande, hoogs oorspronklik. -Idees stemjou tot nadenke uitdagend, volwasse -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n foutlose aanbieding.	17-19 -Inhoud verdienstelik, oorspronklik. -Idees verbeeldingryk en interessant. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n vernuftige aanbieding.	14½-16½ -Inhoud goed, redelik koherent. -Idees interessant en oortuigend. - Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n goeie aanbieding.	12-14 -Inhoud geskik, voldoende koherent. -Idees interessant, oorspronklikheid voldoende. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigend aanbieding.	9½-11½ -Inhoud middelmatig, gewoon. Gapings in koherensie. -Idees meestal toepaslik. Oorspronklikheid beperk. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n redelike en samehangend	7½-9 -Inhoud nie altyd duidelik, Koherensie ontbreek. -Beperkte idees, herhaal dikwels. -Onvoldoende vir huistaalvlak t.s.v. Aanbieding nie goed nie.	0-7 -Inhoud grootliks irrelevant. Geen koherensie. -Idees vervelig, herhalend. -Onvoldoende beplanning en/of eerste poging. Aanbieding swak.
TAAL, STYL EN REDIGE- RING 12 PUNTE	10-12 -Krities bewus van taalimpak. -Taal, punktuasie effektiel gebruik. -Gebruik hoogs gepaste, figuurlike taal. -Woordkeuse uitsonderlik en volwasse. -Styl, toon, register hoogs geskik vir onderwerp. -Feitlik foutloos na proeflees en redigering.	8½-9 -Krities bewus van taalimpak. -Taal, punktuasie korrek; Gebruik knap figuurlike taal. -Woordkeuse varieer en is kreatief. -Styl, toon, register geskik vir onderwerp. -Grootliks foutvry na proeflees en redigering.	7½-8 -Krities bewustheid van taal duidelik. -Taal, punktuasie meestal korrek -Woordkeuse geskik vir teks.. -Styl, toon, register geskik vir teks. -Meestal foutvry na proeflees en redigering.	6½-7 -Enkele aanduidings van kritiese taalbewustheid. -Taal eenvoudig, punktuasie olodoende. -Woordkeuse voldoende. -Styl, toon, register nie geskik. -Meestal foutvry na proeflees en redigering.	5-6 -Beperkte aanduidings van kritiese bewustheid. -Taal middelmatig, punktuasie dikwels verkeerd gebruik. -Woordkeuse beperk. -Styl, toon, register toon gebrek aan samehang. -Baie foute na proeflees en redigering.	4-5 -Geen kritiese taalbewustheid. -Gebrekkige taal en punktuasie. -Woordkeuse beperk. -Styl, toon, register nie geskik. -Besaai met foute na proeflees en redigering.	0-3½ -Geen kritiese taalbewustheid. -Ernstige gebrek aantal en punktuasie. -Woordkeuse nie geskik. -Styl, toon, register gebrekkig in alle opsigte. -Besaai met foute en verwaster na proeflees en redigering.
STRUK- TUUR 4 PUNTE	4 -Koherente ontwikkeling van onderwerp. Skerp, uitsonderlike detail. -Sinne en paragrawe briljant saamgestel. -Lengte in ooreenstemming met vereistes van opstel.	3½ -Logiese ontwikkeling van besonderhede. Koherent. -Sinne, paragrawe logies, gevarieerd. -Lengte korrek.	3 -Ontwikkeling van verskeie relevante besonderhede. -Sinne, paragrawe goed saamgestel. -Lengte korrek.	2½ -Net enkele noodsaklike idees gegee, besonderhede ontwikkel tog. -Sinne, paragrawe mag foute bevat, maar opstel maak nog sin.. Lengte	2 -Net enkele noodsaklike idees kan duidelik onderskei word. -Sinne, paragrawe bevat foute, maar opstel maak nog sin.. -Lengte – te lank/kort.	1½ -Dwaal soms van die onderwerp af, algemene gedagtegang kan gevolg word.-Sinne, paragrawe basies saam -gestel. - Lengte – te lank/kort.	0-1 -Dwaal van onderwerp af. -Sinne, paragrawe verwarrend en onkonsekwent. -Lengte – ver te lank/kort.

				amper reg			
--	--	--	--	-----------	--	--	--

Opstel /20 Rubriek 13.1 tot 13.4

Opstel: 40/2 = 20

30 PUNTE	KODE 7 Uitmuntend 80-100%	KODE 6 Verdienstelik 70-79%	KODE 5 Beduidend 60-69%	KODE 4 Voldoende 50-59%	KODE 3 Matig 40-49%	KODE 2 Basies 30-39%	KODE 1 Ontoereikend 0-29%
INHOUD EN BEPLAN NING 19 PUNTE	15½-19 -Inhoud beïndruk leser met insig in onderwerp. -Ideeës uitdagend en volwasse. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n feitlik foutlose, gepaste opstel. .	13½-15 -Inhoud toon deeglike interpretasie van onderwerp. -Ideeës interessant en oortuigend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot goedsaamgestelde, gepaste opstel.	11½-13 -Inhoud toon 'n goeie interpretasie van onderwerp. -Ideeës interessant en oortuigend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n goeie, gepaste opstel.	9½-11 -Inhoud is 'n voldoende interpre-tasie van onderwerp. -Ideeës gewoon en diepte ontbreek. -Beplanning en/of eerste poging lei tot 'n bevredigende opstel/aanbieding.	7½-9 -Inhoud gewoon met leemtes in samehang. -Ideeës meestal relevant, herhalend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot gemiddelde/ redelike verstaanbare opstel.	6-7 -Inhoud dikwels onverstaanbaar. Gebrek aan samehang. -Ideeës is min en dikwels herhalend. -Beplanning en/of eerste poging lei tot opstel wat nie goed aangebied is nie.	0-5½ -Inhoud nie ter sake nie. Geen samehang nie. -Ideeës herhaal. -Beplanning en/of eerste poging ontbreek heeltemal. Swak opstel/aanbieding.
TAAL, STYL EN REDIGE- RING 7 PUNTE	6-7 -Toon kritiese taalbewustheid. -Effektiewe gebruik van taal en punktuasie. Maak van figuurlike taal gebruik. -Woordkeuse hoogs toepaslik/uitmunte nd. -Styl, toon en register is hoogs gepas. -Opstel feitlik foutloos na proeflees en redigering.	5-5½ -Toon kritiese taalbewustheid. -Korrekte gebruik van taal en punktuasie. Kan figuurlike taal gebruik in korrekte konteks. -n Variasie in woordekeuse en word korrek gebruik. -Styl, toon en register is toepaslik vir die onderwerp. -Opstel moet foutloos na proeflees en redigering.	4½ -Daar is bewyse van kritiese taalbewustheid -Taal en punktuasie: meestal korrek. -Woordkeuse is gepas vir opstel. -Styl, toon en register is meestal toepaslik vir die onderwerp. -Opstel oor die algemeen foutloos na proeflees en redigering.	3½-4 -n Aanduiding van kritiese taalbewustheid -Taal baie eenvoudig en punktuasie voldoende. -Woordkeuse voldoende. -Styl, toon en register toon gebrek aan samehang. -Opstel het steeds baie foute na proeflees en redigering.	3 -Beperkte kritiese taalbewustheid -Taal gewoon en punktuasie dikwels foutiewelik gebruik.. -Woordkeuse basies. -Styl, toon en register toon gebrek aan samehang. -Opstel het steeds baie foute na proeflees en redigering.	2½ -Geen kritiese taalbewustheid -Gebrekke taal en punktuasie. -Woordkeuse beperk. -Styl, toon en register gebrekig. -Opstel is besaai met foute ten spyte van proeflees en redigering.	0-2 -Geen kritiese taalbewustheid -Ernstige gebrek aan taal en punktuasie. -Woordkeuse ontoepaslik. -Styl, toon en register is baie gebrekig. -Opstel is besaai met foute en verwarr ten spyte van proeflees en redigering.

	redigering.			steeds foute na proeflees en redigering.			
STRUK-TUUR 4 PUNTE	4 -Ontwikkeling van onderwerp samehangend met verbeeldingryke details. -Sinne en paragrawe samehangend saamgestel. -Lengte is in ooreenstemming met vereistes.	3½ -Ontwikkeling van onderwerp samehangend en logiese ontwikkeling van details. -n Verskeidenheid tipes sinne paragrawe skakel logies. -Lengte is korrek.	3 -Ontwikkeling van onderwerp is samehangend met verbeeldingryke details. -Sinne en paragrafering: samehangend, goed gekonstrueer/ saamgestel. -Lengte is korrek	2½ -Onderwerp bevat sommige idees, noodsaklike details egter ingesluit. -Sinskonstruksie en paragrafering mag foute bevat, maar opstel maak nog sin. -Lengte is amper korrek.	2 -Daar is bewyse van ontwikkeling van sommige noodsaklike idees. -Sinskonstruksie en paragrafering foutief, maar idees is verstaanbaar. -Lengte is te kort/ te lank.	1½ -Dwaal soms van die onderwerp af, algemene gedagtegang moeilik om te volg. -Sinskonstruksie en paragrafering baie elementêr saamgestel. -Lengte is te kort/ te lank.	0-1 -Afgedwaal van die onderwerp. -Sinskonstruksie en paragrafering: deurmekaar en ondeurdag. -Lengte is heeltemal te kort/te lank.

Brief: 30/3=10